

Carmen Moggach napattiin Postiglione heiluriin. Kiinni pitämässä Ville Koponen, Erkki Lasonpalo ja Tomas Nunez-Garcés.

Postiglione nappasi voiton

Kvartettikilpailu: Sibelius-Akatemian kvartetti tiukan kisan ykköseksi

SEIJA LAPPALAINEN
Rovaniemi

Kihelmöivän jännittävä Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailun finaali piti yleisön viisi tuntia otteessaan Rovaniemellä sunnuntaina. Voiton vei viimeisenä soittanut Sibelius-Akatemian Postiglione-kvartetti. Toiseksi tuli moskovalainen Yankelevich ja kolmanneksi SEKO-kvartetti samasta kaupungista. Finaalissa näiden lisäksi soittanut virolainen Prezioso sai kunniakirjan.

–Päätös oli erittäin vaikea. Tuomariston ajatukset voittajasta menivät ristiin, kuvailei arvostelulautakunnan puheenjohtaja **Erkki Rautio**.

–Toisaalta minun on vaikea ymmärtääkään, miten musiikkikilpailun tuomaristo voi ylipääntään olla täysin yksimielinen. Jotkut väittävät, ettei taidetta ei voi lainkaan laittaa paremmuusjärjestykseen. Itse olen sitä mieltä, että kyllä se kuitenkin on mahdollista.

Tuomariston jäsenten erilai-

set näkemykset voittajasta heijastavat tavallisen kisavieraan kokemusta; kaksi parhaaksi arvioitua kvartettia erottuivat muiden joukosta, mutta niiden keskinäinen järjestys tuntui ongelmalliselta. Lähes loppuun saakka olin ensimmäisenä soittaneen Yankelevichin kannalla, mutta viimeisenä soittanut suomalaiskvartetti sähköisti tunnelman välittömästi, vaikka jousimusiikkia oli siinä vaiheessa jo kuunneltu neljättä tuntia. Beethovenin jälkeen soitettu Schubertin kvartetto kesti lähes 40 minuuttia, mutta Postiglione siivillä se ei siltä tuntunut.

Hyvä yleisö

Kilpailijat ovat kiitelleet yleisöä koko viikonlopun ajan, ja syystäkin. Itse en alkueriin ehtinyt, mutta finaalissa tunnuttiin pääsääntöisesti viihtyvän sen alusta loppuun saakka.

On jopa hämmästyttävän helppo istua jousikvartettikilpailun kaltaisessa mammuttikonsertissa, jossa jokaisen

osuuden jälkeen on kahvin mittainen tauko. Mikäpä nuoria mestareita on kuunnellessa. Ei haitannut, vaikka kolme kvartettia oli valinnut toiseksi numerokseen saman Borodin Jousikvarteton nro 2.

Päinvastoin, se jos mikä antoi elävän näytteen siitä, kuinka sama teos muuttuu lähes toiseksi erilaisessa käsittelyssä. Sama ilmiö koettiin kuulemani mukaan välierien Mozart-tulkintoissa. Yankelevichin Borodin-tulkinta kaikessa heleydessään on oma suosikkini.

Kaikki neljä olivat sentään valinneet Beethovenilta eri jousikvarteton.

Aluksi lomailua

Voitto vei Sibelius-Akatemian Postiglione hieman sanattomaksi. Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu aluksi lomailua. Kilpailuohjelmaa on hiottu parin kuukauden ajan lähes päivittäin. Kvartettina voitto on ensimmäinen, kuten myös yrityskin, mutta soittajat ovat ehtineet jo ansioitua eri tavoin omilla instrumenteissaan.

Kvartetin dynaaminen primas, **Ville Koponen**, voitti Jyväskylän viulukilpailujen nuorten sarjan vuonna 2000. Sellisti **Tomas Nunez-Garcés** nappasi tuomariston erikoispalkinnon

tarkkuuden. Samalla kun jokainen horjahdus on kuultavissa, myös yhteisöön sujuvuus ja luontevuus pääsevät näissä kvartetoissa oivallisesti esiin.

Toisen kilpailukvartetton tuli olla sävelletty 1900-luvulla ja valinnan sai tehdä 15 säveltäjän joukosta. Kaikki kuusi kilpailijaa olivat valinneet toisen listan kahdesta venäläisestä säveltäjästä, Shostakovitsin tai Prokofjevin - ja peräti kolme kvartetia kilpaili samalla Shostakovitsin kvartetolla nro 3.

Esitykset olivat kuitenkin ilahduttavan erilaisia, eikä samojen teosten kuuleminen missään vaiheessa kyllästyttänyt. Jokaisella kilpailevalla ryhmällä oli oma persoonallinen soitintinsa ja ilmeensä.

Kuusi kilpailijaa

– Olipa hyvä! oli monen kuuli-

Turun sellokilpailussa 2002. Heidän lisäksi voittoisassa kvartetissa soittavat viulua **Erkki Lasonpalo** ja alttoviulua **Carmen Moggach**. Nimensä kvartetti on saanut Vincenzo Postiglione -sellosta, jonka sen velhomainen sellisti on saanut käyttöönsä.

Erkki Raution lisäksi Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailun arviointilautakuntaan kuuluivat **Jiri Tomášek**, **Anatoli Melnikov** ja **Lasse Joamets**. Kilpailun palkinnot, 16 000, 12 000 ja 8 000 euroa tulevat Kauko Sorjosen säätiön rahastosta.

Finaali

Yankelevich: L. van Beethoven, Jousikvartetto nro 10 ja A. Borodin, Jousikvartetto nro 2.

Prezioso: L. van Beethoven, Jousikvartetto op. 59, nro 1 ja A. Borodin, Jousikvartetto nro 2.

SEKO: L. van Beethoven, Jousikvartetto nro 16 ja A. Borodin, Jousikvartetto nro 2.

Postiglione: L. van Beethoven, Jousikvartetto op. 18 nro 6 ja F. Schubert, Der Tod das Mädchen.

Kommentti

Kuin nenä pähän

Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailu on kuin piste iin päälle. Tätä Rovaniemen maine musiikkikaupunkina enää kaipasikaan. Meillä on valtakunnallisesti erittäin arvostettu Lapin kamariorkesteri, ja nyt myös korkeatasoinen kamarimusiikkikilpailu. Vielä kilpailua ei tunneta Suomessa eikä maailmalla, mutta aikaa myöten myös tämä puoli kaupungin musiikkilämässä tulee saamaan huomiota osakseen.

Uuden aloittaminen on hankalaa. Ensimmäinen yritys kilpailun järjestämiseksi epäonnistui vuosi sitten; nyt saatiin komea alku. Taso oli kova, ja varsinkin kilpailun kärki oli huikea. Voimme olla varmoja, että kun seuraava Yö ja aurinko -kilpailu järjestetään kolmen vuoden kuluttua, kilpailijoista ei ole

Kun seuraava Yö ja aurinko -kilpailu järjestetään kolmen vuoden kuluttua, kilpailijoista ei ole puutetta.

puutetta.

Kilpailun järjestäjät, Rovaniemen kaupunki ja Kauko Sorjosen säätiö sopivat aikoihin väljästi kamarimusiikkikilpailun järjestämisestä. Kilpailutoimikunnan puheenjohtaja, Helena Rantasuo lupaa nyt, että tapahtuma säilyy nimenomaan jousikvartettikilpailuna. Näin Rovaniemi profiloituu terävämmin kansainvälisen nuoren soittajakunnan silmissä, mikä on pelkästään eduksi Yö ja aurinko -kilpailun tulevaisuudelle.

Rovaniemestä on kehittynyt merkittävä musiikkikaupunki siitä huolimatta, että sen johto ei ole ollut kiinnostunut esimerkiksi Lapin kamariorkesterin kehittämisestä. Kriisien ja ulkopuolisen tuen kautta orkesterin soittajakuntaa on pikku hiljaa lisätty. Ilman ulkopuolista kumppania, Sorjosen säätiötä, emme olisi saaneet Rovaniemelle kansainvälistä jousikvartettikilpailua.

SEIJA LAPPALAINEN

Täysipainoinen kvartettikattaus

Kilpailu

Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailun välierät Rovaniemellä perjantaina ja lauantaina.

Yö ja aurinko -jousikvartettikilpailu on tervetullut uusi kohde Suomen musiikkikartalle, jonka lähes joka niemessä ja notkossa on jo oma musiikkikilpailunsa. Kisailu kamarimusiikin kuninkuuslajissa sopiikin mitä parhaiten juuri Rovaniemen musiikkiläisen henkeen.

Monia muita musiikkikilpailuja vaivaava liukuhihnamai-

suus ei koetellut kuulijan kulttuurikuntoa, vaan musiikkiin saattoi rauhassa syventyä. Kuusi kilpailijaa esittivät kahdesta kokonaisuudesta jousikvartetosta koostuvan tunnin ohjelman, jolloin jokaisen kilpailijan osuus hahmottui omaksi täysipainoiseksi konsertiksi.

Kilpailun pakolliset teokset, Mozartin d-mollikvartetto K.421 tai Haydnin "Auringon nousu"-kvartetto op. 76 nro 4 oli valittu epäilemättä siksi, että wieniläisklassiset kvartetot paljastavat armotta jokaisen epäpuhtauden tai rytmisen epä-

jan spontaani kommentti esitysten välisillä tauoilla. Tyytyväisyyteen oli helppo yhtyä. Parhaat esitykset tarjosivat syvällisiä tulkintoja ja musisointin iloa.

Kilpailun aloittanut Helsingin Metropolia -ammattikorkeakoulun Senza-kvartetti antoi pienen alkujähmeyden jälkeen jo vihiä kilpailun korkeasta tasosta. Kvartetin primas luotsasi joukkoaan varmoin ottein.

Kisan mehevimmistä klangista vastasi moskovalainen Yankelevich -kvartetti, jonka pehmeä ja täyteläinen soitinto kietoi kuulijan musiikkiläiseen samettiin. Oiva esimerkki venäläisen soitinkulttuurin yhtenäisyydestä - ja toisiinsa sopivien instrumenttien merkityksestä kvartetisoitulle. Myös kvartetin sisäistyneet ja viimeistellyt tulkinnot saivat herkästymään

musiikin äärelle.

Eestiläisen Prezioso -kvartetin kirkas ja erotteleva soitto-tapa toi esiin musiikin yksityiskohtia. Soiton eloisuus ja tanssillisuus viehätti ja terävät kontrastit loivat ilmeikkyyttä.

Moskovalainen SEKO-kvartetti oli kotonaan Shostakovitsin kvartetton parissa, jonka nopeista osista ei puuttunut voimaa eikä rohkeutta. Viimeisenä kilpailleen helsinkiläisen Melisa-kvartetin eleetön soitto-tapa pääsi Shostakovitsin hitaan osan yksinkertaisessa kauneudessa oikeuksiinsa.

Lauantain komeimmat aplodit sai Sibelius-Akatemian Postiglione -kvartetti, jonka varma ja värikylläinen musisointi hurmasi yleisön. Postiglione soittosaa saattoi nauttia musisoiden välisestä elävästä musiikkiläisestä vuorovaikutuksesta.

ta, missä jokaiselle soittajalle annetaan tilaa. Ja mikä onkaan musisoidessa, kun yhteisöto leppää niin vahvalla ja elävällä perustalla kuin minkä kvartetin nimikkosellolla soittava sellisti rakensi.

Kuuden esityksen jälkeen oli kylläinen ja tyytyväinen olo. Kaksi kilpailupäivää todistivat, miten kamarimusiikissa parhaimmillaan musiikki hengittää luontevasti ja yksinkertaisinkin musiikillinen ele saa oman merkityksensä ja tehtävänsä musiikin kudelmassa.

Vakuuttavan avauksen jälkeen jään suurella mielenkiinnolla odottamaan seuraavia Yö ja aurinko -kilpailuja, joihin odotan runsasta osallistujajoukkoa ja uuden konserttisalin tuomaa uudenlaista hohtoa.

KRISTIINA PENTTINEN